

PATVIRTINTA

Jonavos rajono savivaldybės tarybos

2020 m. rugpjūčio 4 d. sprendimu

Nr. 1 TS -

JONAVOS RAJONO NEĮGALIŲJŲ VEIKLOS CENTRO VEIKLOS ATASKAITA UŽ 2019 METUS

1. ĮSTAIGOS PRISTATYMAS

Duomenys: Jonavos rajono neįgaliųjų veiklos centras – biudžetinė socialinės globos įstaiga.

Adresas: Dariaus ir Girėno g. 1A, LT-55163, Jonava.

Tel. (8 349) 600 12, el. p. veikloscentras@gmail.com, interneto svetainės adresas: www.jnvc.lt

Įstaigos vadovas: Aurika Matutienė, tel. (8 349) 600 12

Jonavos rajono neįgaliųjų veiklos centras (toliau – Veiklos centras) yra Jonavos rajono savivaldybės biudžetinė specialiųjų poreikių (asmenims su proto ir psichine negalia) nestacionari socialinės globos įstaiga, turinti stacionarios socialinės ilgalaikės (trumpalaikės) globos struktūrinį padalinį „Gyvenimo namai“.

MISIJA

Teikti, nuolat tobulinti bei tikslingai plėtoti socialines paslaugas asmenims, turintiems proto / psichikos negalią, tenkinant jų individualius poreikius bei siekiant šių asmenų visapusiško ir lygiateisio dalyvavimo visuomenės gyvenime, geresnės jų gyvenimo kokybės.

Šviesti visuomenę įvairiomis žiniasklaidos priemonėmis, kad neįgalus žmogus visuomenės būtų priimtas toks, koks jis yra.

Teikti rajono neįgaliesiems bendrąsias ir specialiąsias socialines paslaugas, kurti klientų poreikius atitinkančią paslaugų sistemą, kryptingai planuoti Veiklos centro veiklą, siekti racionalaus finansinių, materialinių ir darbo išteklių paskirstymo ir naudojimo.

VIZIJA

Tapti Jonavos rajono neįgaliųjų traukos centru, teikiančiu kokybiškas, profesionalias, patrauklias bei kompleksines socialines paslaugas, užtikrinančias saugią ir orumą laiduojančią aplinką neįgaliesiems. Šioje aplinkoje yra laimingas, saugus neįgalus žmogus, sugebantis kultūringai bendrauti visuomenėje, kurioje žmonėms su negalia sudarytos tokios sąlygos, kad jie nesijaustų socialiai atskirti nuo visuomenės gyvenimo, galėtų jaustis pilnaverčiais tiek ekonominėje, tiek kasdieninėje veikloje.

Pelnyti didžiausią visų socialinių partnerių pasitikėjimą, atitinkantį klientų, steigėjo, finansuotojų, partnerių bei darbuotojų lūkesčius.

ĮSTAIGOS TIKSLAS

Teikti kokybiškas socialinės globos paslaugas suaugusiems proto, psichinę, kompleksinę negalią turintiems asmenims, kuriems nustatytas dienos socialinės globos ar ilgalaikės (trumpalaikės) socialinės globos poreikis.

UŽDAVINIAI

- padėti asmenims nuo 18 metų, turintiems proto, psichinę, kompleksinę negalią integruotis į visuomenę, gerinti jų gyvenimo kokybę bei ugdyti jų kasdienio gyvenimo ir darbinius įgūdžius;
- įvertinti, ugdyti ir palaikyti socialinius įgūdžius asmenims su proto ir psichine negalia;
- stiprinti neįgaliųjų sugebėjimus jiems priimtinausioje darbinėje, meninėje, kultūrinėje ir kitose neformaliojo ugdymo veiklose atsižvelgiant į asmens sveikatą, individualias savybes bei pomėgius;
- rūpintis, kad Veiklos centro lankytojai galėtų realizuoti savo teises, dalyvauti saviraiškos, savęs aktyvinimo, Veiklos centro vidaus gyvenime bei bendruomenės veikloje;
- užtikrinti socialines paslaugas, padedančias palaikyti asmens funkcines galimybes ir leidžiančias jam kuo savarankiškiau gyventi;
- informuoti ir šviesti visuomenę apie asmenų, turinčių proto ir psichinę negalią problemas;
- skatinti neįgalių asmenų socialinę integraciją į visuomenę;
- bendradarbiauti su juridiniais ir fiziniais asmenimis, vietos savivaldos institucijomis, visuomeninės globos bei paramos ir labdaros organizacijomis, su lankytojų artimaisiais, globėjais, švietimo, globos, sveikatos priežiūros įstaigomis;
- dalyvauti parodose ir mugėse su neįgaliųjų darbais ir gaminiais;
- rengti ir įgyvendinti programas ir projektus, skirtus socialinių paslaugų plėtrai;
- bendradarbiauti su analogiškais užsienio šalių įstaigomis, institucijomis, dalyvauti tarptautinėse programose, projektuose, sudaryti sutartis;
- plėtoti socialinių paslaugų įvairovę, atsižvelgiant į įstaigos finansines galimybes, materialinę bazę bei neįgaliųjų poreikius;
- informuoti visuomenę apie teikiamas paslaugas;
- padėti šeimoms, auginančioms ir slaugančioms asmenis su negalia;
- pritaikyti aplinką neįgaliesiems gyventojams, užtikrinant neįgaliesiems savarankišką ir saugų judėjimą aplinkoje. Tai būtina sąlyga, siekiant neįgaliųjų fizinio, dvasinio ir ekonominio savarankiškumo;
- mokyti ir stiprinti gyventojų sugebėjimus gyventi savo bendruomenėje, pasirenkant priimtinausią veiklos sritį, siekiant kuo didesnio savarankiškumo;
- organizuoti turiningą gyventojų laisvalaikį savaitgaliais ir švenčių dienomis;
- kelti darbuotojų kvalifikaciją.

2. DARBUOTOJŲ ETATŲ SKAIČIUS

1 lentelė. Etatų skaičius 2018 ir 2019 m.

	Pareigybių pavadinimas	2018 m. etatai	2019 m. etatai
Veiklos centras			
Vadovas	Direktorius	1	1
	Direktoriaus pavaduotojas socialiniams reikalams	1	1

Specialistai / kvalifikuoti darbuotojai	Socialinis darbuotojas	3	3
	Socialinio darbuotojo padėjėjas	4,25	4
	Asmeninis asistentas	0,25	0,5
	Slaugytojo padėjėjas	1	1
	Bendrosios praktikos slaugytojas	1	1
	Dietistas (2018 m.), mitybos specialistas (2019 m.)	0,5	0,5
	Kineziterapeutas	0,5	1
	Psichologas	0,5	1
	Raštvedys	0,5	0,5
	Ūkvedys	1	1
	Sandėlininkas	0,5	0,5
	Vairuotojas	0,5	0,5
	Virėjas	1,5	1,5
Darbininkai	Pagalbinis darbininkas	1	1
	Pagalbinis darbininkas virtuvėje	0,5	0,5
	Valytojas	0,5	0,5
VISO		19	20
„Gyvenimo namai“			
Specialistai	Socialinis darbuotojas	1	1
Kvalifikuoti darbuotojai	Socialinio darbuotojo padėjėjas	4	4
VISO		5	5
IŠ VISO		24	25

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2017-09-01 įsakymu Nr. A1-461 „Dėl Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006-11-30 įsakymo Nr. A1-317 „Dėl socialinę globą teikiančių darbuotojų darbo laiko sąnaudų normatyvų patvirtinimo“ pakeitimo, įstaiga turi minimaliai pagal reikalavimus, įvertinant lankytojų ir gyventojų skaičių, reikiamus etatus.

3. NAUDOJAMOS PATALPOS

Jonavos rajono tarybos 2014-06-26 sprendimu Nr. 1 TS-0233 „Dėl negyvenamųjų patalpų perdavimo Jonavos rajono neįgaliųjų veiklos centrui“ yra perduotos Jonavos rajono neįgaliųjų veiklos centrui savivaldybei nuosavybės teise priklausančios patalpos adresu: Dariaus ir Girėno g. 1 A, Jonava, I aukštas – valdyti, naudoti ir disponuoti patikėjimo teise, įstatuose numatytai veiklai vykdyti: bendras plotas – 710,33 kv. m ir rūsio patalpos 64,17 kv. m (žr. 2 lentelę).

2 lentelė. Naudojamos patalpos

Patalpos pavadinimas	Plotas (kv. m)	Patalpų plotas tenkantis vienam asmeniui faktiškai (kv. m)	Patvirtintas normatyvas	Pastabos	
Bendras plotas I a.	710,33				
Rūsys	64,17				
Veiklos centras					
				35 lankytojams (24 – ateinantys iš namų, 11 – „Gyvenimo namų“ gyventojai)	
Bendras plotas	475,58	14,86			
Darbiniam užimtumui ir ugdymui	165,64	5,18	Ne mažiau 4,0 kv. m	Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro Įsakymas 2011-12-11 A1-566 „Dėl Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2007-02-20 įsakymo Nr. A1-46 „Dėl socialinės globos normų aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“	
„Gyvenimo namai“					
				13 gyventojų (11 vietų – ilgalaikiai socialinei globai, 2 vietos – trumpalaikiai socialinei globai)	
Bendras plotas	234,75	21,34			
Miegamojo ploto	89,27	8,12	Ne mažiau 5,0 kv. m	Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004-02-09 įsakymu Nr. V-57 „Lietuvos higienos norma HN 125:2011 „Socialinių paslaugų įstaigos: bendrieji saugos sveikatai reikalavimai 2011 m. ministro įsakymas Nr. V-133, pridedu nuorodą po lentele	

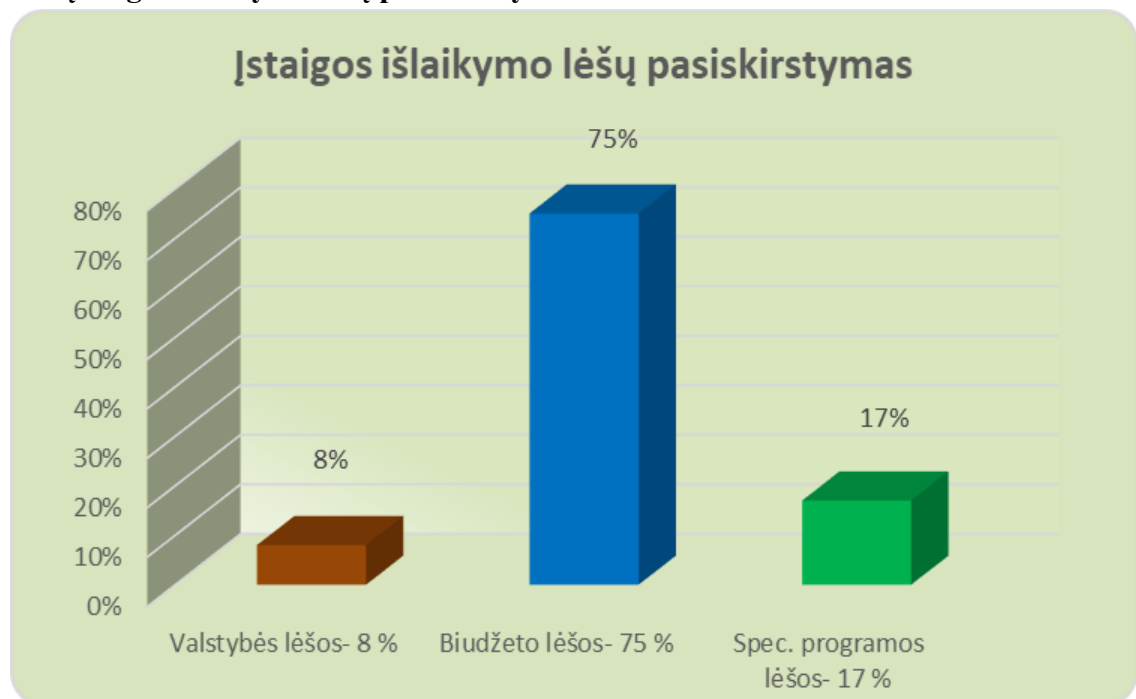
4. FINANSAVIMO ŠALTINIAI

3 lentelė. Finansavimo šaltiniai 2018 ir 2019 m.

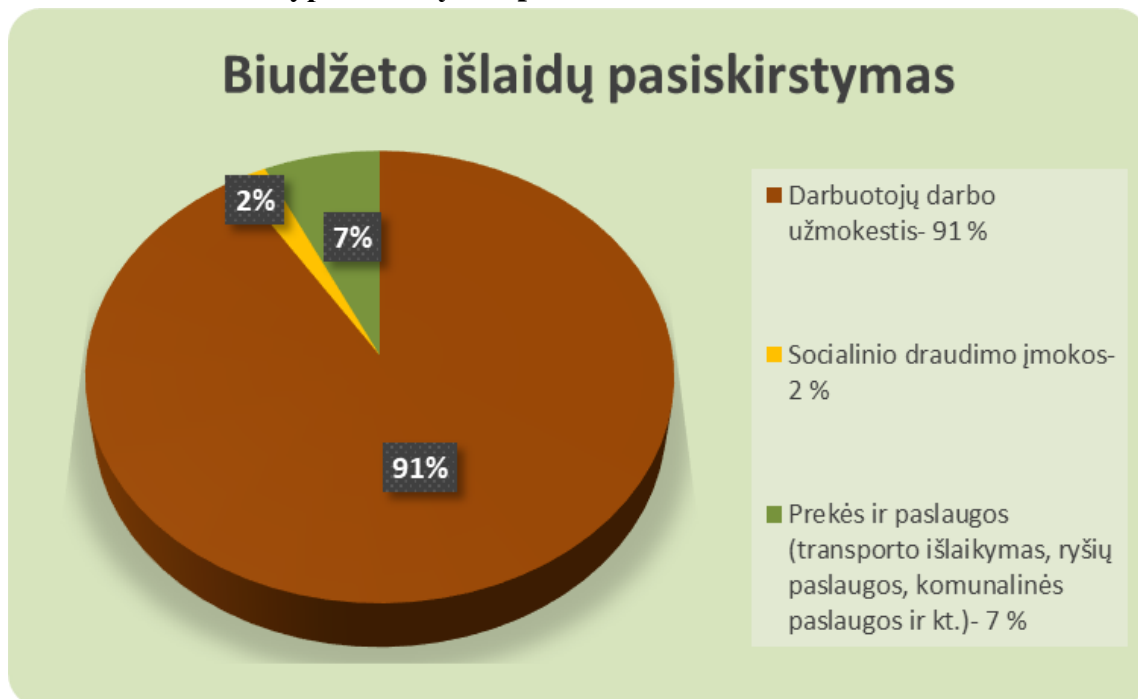
Eil. Nr.	Skirtų lėšų šaltiniai	2018 metai (Eur)	2019 metai (Eur)	Mažėjimas/ Didėjimas
1.	Valstybės	23 700,00	27 000,00	Didėjimas dėl padidėjusio su sunkia negalia asmenų skaičiaus
2.	Savivaldybės	214 300,00	265 000,00	Didėjimas dėl algų padidėjimo
3.	Įnašai už teikiamas paslaugas	53 851,88	64753,00	Didėjimas dėl padidėjusio su sunkia negalia asmenų skaičiaus ir dėl pensijų didėjimo
	VISO IŠLAIDŲ	291 851,88	356 753,00	
	Įnašų likutis metų pabaigoje	11 752,83	10 046,38	
4.	Gautos lėšos pagal labdaros ir paramos įstatymą iš 2-jų procentų pajamų mokesčio sumos	624,98	688,18	Didėjimas dėl aktyvesnio prašymo paremti
5.	Labdara ir parama (PC „Rimi“ parama – 150 Eur.)	1939,75	150,00	
6.	Finansavimas pagal programas/projektus:			
	1. Socialinis projektas „Gyvenimo spalvos“	2 000,00	-	
	2. Švietimo mainų programos fondas	800,23	-	
	3. Neįgaliųjų reikalų departamento „Socialinės reabilitacijos paslaugų neįgaliesiems bendruomenėje projektas“	23 000,00	38 800,00	
	4. Bendruomenių saugaus eisimo projektas	500,00	500,00	
	5. Erasmus + programos projektas „Darbuotojų kompetencijų didinimas per patirtį“	4 200,00	-	
	6. Nordplus Adult projektas „Develop basic skills for students with special needs“	4 850,00	-	
	7. Erasmus + programos projektas „Communication is the path to integration“	39 610,00	39 610,00	
	8. Europos socialinio fondo Bendruomenių inicijuotos vietos plėtros projektas „Gerovės užtikrinimas teikiant kompleksines paslaugas protinę ir psichinę negalią turintiems asmenims ir jų artimiesiems“	12 382,17	12 382,17	
	9. Interreg V-A Lietuvos ir Lenkijos bendradarbiavimo per sieną 2014–2020 programos projektas „Discover and show yourself“	25 397,97	25 397,97	
	10. Europos socialinio fondo Bendruomenių inicijuotos vietos plėtros projektas „Gerovės užtikrinimas teikiant kompleksines paslaugas negalia	-	23 075,44	

	turintiems asmenims, gaunantiems ilgalaikės socialinės globos paslaugas“ 11. Erasmus + programos projektas „Body diversity“ 12. Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamas projektas „Kompleksinių paslaugų šeimai teikimas Jonavos rajono savivaldybėje“, Asmeninio asistento paslaugos teikimas 13. Nordplus Adult projektas „Save the world green“ 14. Erasmus +, tarptautinio bendradarbiavimo projektas „Impact+ Exercise for Adult Education and Vocational Education beneficiaries“	- - - -	4 000,00 55 602,14 14 100,00 648,00	
--	--	------------------	--	--

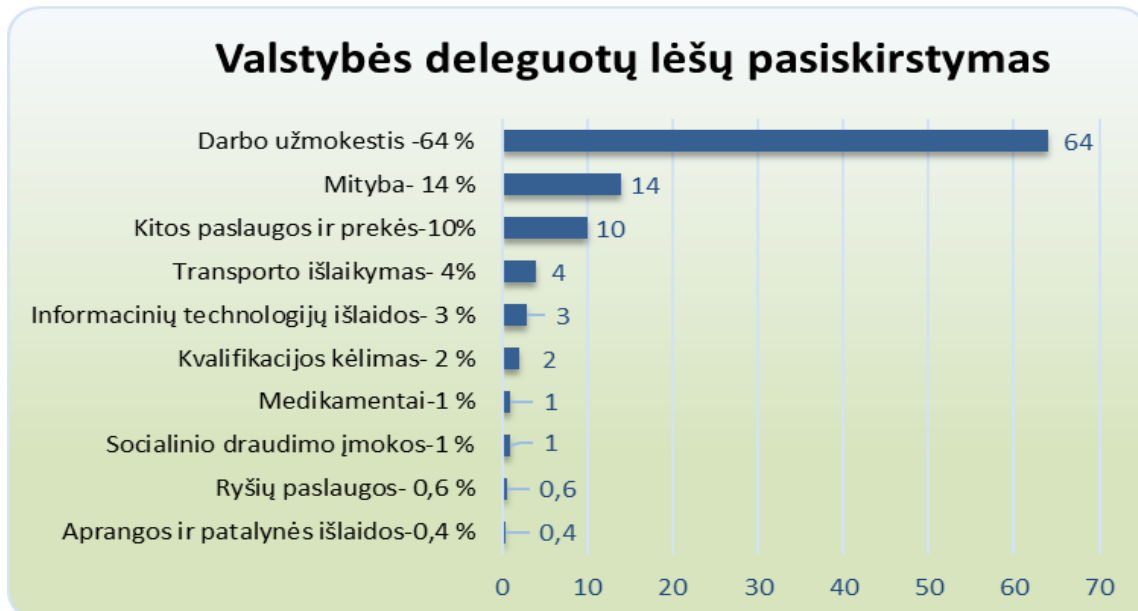
1 grafikas. Įstaigos išlaikymo lėšų pasiskirstymas

Kaip matyti pirmame grafike, 2019 metais įstaigos išlaikymo lėšas sudarė: biudžeto lėšos – 75 % , valstybės lėšos – 8 %, spec. programos lėšos – 17 %.

2 grafikas. **Biudžeto išlaidų pasiskirstymas procentais**

2019 metais įstaigos biudžeto išlaidos pasiskirstė: darbo užmokesčiui – 241500,00 Eur, Socialinio draudimo įmokoms – 4074,13 Eur, prekėms ir paslaugoms – 19425,87 Eur.

3 grafikas. **Valstybės degtuotų lėšų pasiskirstymas procentais**

Valstybės degtuotos lėšos pasiskirstė: darbuotojų dirbančių su sunkia negalia asmenimis darbo užmokestis – 17300,00 Eur, socialinio draudimo įmokos – 252,80 Eur, medikamentams 277,94 Eur, mitybos išlaidos – 3748,52 Eur., ryšių paslaugos – 177,14 Eur, transporto išlaidos – 999,22 Eur, aprangos ir patalynės išlaidos – 111,20 Eur., kvalifikacijos kėlimas – 451,00 Eur, informacinių technologijų išlaidos – 946,96 Eur, kitos paslaugos ir prekės – 2735,22 Eur.

4 grafikas. Spec. programos lėšų pasiskirstymas procentais

Gautos lėšos už teikiamas paslaugas įstaigoje pasiskirsto taip: darbo užmokesčiui – 5900,00 Eur, socialinio draudimo įmokoms – 83,24 Eur, mitybai – 21437,69 Eur, medikamentai – 2429,81,00 Eur, ryšių paslaugos – 336,88 Eur., transporto išlaidymui – 2112,33 Eur, aprangai ir patalynėi – 478,70 Eur, komandiruotės – 3613,58 Eur., mat. turto remonto išlaidos – 12697,57 Eur., kvalifikacijos kėlimas – 210,00 Eur, komunalinėms paslaugoms – 2283,66 Eur, informacijų technologijų išlaidos – 942,57 Eur., kitoms prekėms ir paslaugoms – 9624,34 Eur.

5. INFORMACIJA APIE LANKYTOJUS IR GYVENTOJUS

4 lentelė. Lankytojai ir gyventojai 2018 bei 2019 m.

Veiklos centras	Lankė		Atvyko		Išvyko		Amžius (18-29)		Amžius (30-59)	
	vyrų	moterys	vyrų	moterys	vyrų	moterys	vyrų	moterys	vyrų	moterys
2018 metai	25	9	-	-	-	-	9	2	16	7
2019 metai	25	10	-	-	-	-	9	3	16	7
2019 metais Veiklos centrą lankė – 35 asmenys (Iš jų gavo ilgalaikę socialinę globą – 11 asmenų. Metų bėgyje 1 asmeniui pradėta teikti ilgalaikę socialinę globą.) Metų pabaigoje lankytojų skaičius- 35 asmenys.										
„Gyvenimo namai“	Gyveno		Atvyko		Išvyko		Amžius (18-29)		Amžius(30-59)	
	vyrų	moterys	vyrų	moterys	vyrų	moterys	vyrų	moterys	vyrų	moterys
2018 metai	9	1	-	-	-	-	1	-	8	1
2019 metai	9	2	-	-	-	-	1	-	8	2
„Gyvenimo namuose“ 2019 metais gyveno – 11 asmenų (2019 metais 1 asmeniui pradėta teikti ilgalaikę socialinę globą). Metų pabaigoje gyventojų skaičius – 11 asmenų.										

6. TEIKIAMŲ SOCIALINĖS GLOBOS PASLAUGŲ KAINA VIENAM PASLAUGŲ GAVĖJUI

5 lentelė. 2018 ir 2019 m. palyginimas

Veiklos centras	2018 m.	2019 m.
Lankytojų skaičius su negalia	17	18
Lankytojų skaičius su sunkia negalia	7	7
Vieno lankytojo išlaikymas per mėnesį su negalia (Eur)	609,65	747,80
Vieno lankytojo išlaikymas per mėnesį su sunkia negalia (Eur)	673,19	876,45
„Gyvenimo namai“		
Gyventojų skaičius su negalia	9	10
Gyventojų skaičius su sunkia negalia	1	1
Vieno gyventojų išlaikymas per mėnesį su negalia (Eur)	1020,28	986,85
Vieno gyventojų išlaikymas per mėnesį su sunkia negalia (Eur)	1148,44	1121,68

7. 2019 METAIS NEĮGALIJŲ VEIKLOS CENTRE VYKDYTOS PROGRAMOS, PRIEMONĖS, VEIKLOS

Jonavos rajono neįgaliųjų veiklos centras teikia kompleksines paslaugas suaugusiems asmenims turintiems protinę ir psichinę negalią bei jų šeimoms. Atsižvelgiant į strateginius veiklos plano tikslus, uždavinius bei programos priemones, Veiklos centras:

1. Teikė bendrąsias socialines paslaugas:

- informavimo (informacijos suteikimas neįgaliam asmeniui ir jo šeimos nariams apie įstaigas, teikiančias socialinę, teisinę ir psichologinę pagalbą; apie dokumentų tvarkymo procedūras; apie skiriamą materialinę ir nematerialinę socialinę pagalbą, suteikta informacija socialinio būsto, gyvenamosios vietos deklaracijos ir kitais klausimais) – 592 atvejai;
- konsultavimo (šeimos problemų sprendimo būdai, sveikatos, socialinės adaptacijos, integracijos į visuomenę, lengvatų ir kiti klausimai) – 370 konsultacijų;
- tarpininkavimo (nukreipiant į medicinos įstaigas, psichikos sveikatos centrą, pas kitų sričių specialistus; rengiant dokumentus dėl nukreipimo į socialinės globos įstaigą, tarpininkavimas sprendžiant įvairias asmens (šeimos) problemas, mokant mokesčius, registruojant pas specialistus, ir kt.) – 560 paslaugų;
- atstovavimo (migracijos tarnybose bei socialinės paramos skyriuose, gydymo, mokesčių mokėjimo įstaigose – 510 paslaugų);
- maitinimo organizavimo (dietos taikymas, specialaus maisto paruošimas, maitinimas. Veiklos centro lankytojai maitinami 3 kartus per dieną, „Gyvenimo namų“ gyventojai maitinami 4 kartus per dieną ir duodami naktiečiai. **Steigėjo patvirtintos maitinimo kainos:** Veiklos centre 1 lankytojui 1 dienai iki 29 metų amžiaus – 2,97 Eur, virš 29 metų amžiaus – 2,84 Eur, „Gyvenimo namų“ 1 gyventojui 1 dienai iki 29 metų amžiaus – 3,20 Eur, virš 29 metų amžiaus – 3,10 Eur;
- transporto organizavimo (vidutiniškai 17 neįgaliųjų atvežti į Veiklos centrą ir parvežti į gyvenamąją vietą per metus suteikta 5966 paslaugos, vykstant į gydymo įstaigas – 1151, apsirūpinti medikamentais ir kitais svarbiais reikalais – 352, vežti Veiklos centro lankytojus į renginius – 157);
- asmens higienos ir priežiūros organizavimo paslaugos (sauskelnių keitimas, aprengimas, pagalba tualete);

- sociokultūrinės paslaugos (užimtumo organizavimo, pramoginių renginių lankymas, informacijos teikimo apie vykstančius renginius, nevyriausybinų organizacijų vykdomas labdaros akcijas; integracinis ir prevencinis veiklų ir priemonių įgyvendinamas Jonavos rajone).

2. Teikė specialiąsias paslaugas:

- dienos socialinė globa buvo suteikta 35 asmenims, iš jų 7 – su sunkia negalia;
- ilgalaikė (trumpalaikė) socialinė globa – 11 asmenų, iš jų 1 asmuo – su sunkia negalia.

3. Rengė išvadas dėl asmens gebėjimo pasirūpinti savimi ir priimti kasdienes sprendimus. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2015 m. gruodžio 10 d. įsakymu „Dėl asmens gebėjimo pasirūpinti savimi ir priimti kasdienes sprendimus nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ Nr. A1-742, Veiklos centre pradėtas vykdyti asmens galimybių pasirūpinti savimi ir priimti kasdienes sprendimus, savarankiškai ar naudojantis pagalba konkrečioje srityje, vertinimas bei išvadų rengimas. Išvados ruošiamos tiek nustatant neįgalaus asmens neveiknumą pirmą kartą, tiek kasmet peržiūrint asmenų gebėjimus pasirūpinti savimi ir priimti kasdienes sprendimus visame Jonavos rajone. Iš viso per 2019 m. buvo parengtos bei Jonavos raj. savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriui pateiktos **86 asmens gebėjimo pasirūpinti savimi ir priimti kasdienes sprendimus vertinimo išvados**. Vertinant asmens gebėjimus buvo laikomasi šių principų: veiksnio prezumpcija, palankiausio asmeniui pasirinkimo ieškojimas, proporcingumas, į asmenį orientuotas socialinio darbuotojo požiūris, konfidencialumas, sąsaja su pagalbos poreikiu, nešališkumas.

4. Vykde programas. Jonavos rajono neįgaliųjų veiklos centre vykdytos socialinių, lytinio švietimo, finansinio raštingumo, kasdienio gyvenimo, alternatyviosios komunikacijos ir dar daugelio kitų vykdomų veiklų kryptių įgūdžių ugdymo bei lavinimo programos. Jų turiniu siekiama vystyti įvairius jaunuolių gebėjimus ir įgūdžius bei formuoti vertybines nuostatas. Tai apima asmens savivertės stiprinimą, bendravimo ir bendradarbiavimo įgūdžių lavinimą, probleminių situacijų valdymo įgūdžių tobulinimą, veiklos komandoje principus ir pan. Taip pat yra siekiama pozityvaus savęs vertinimo, pasitikėjimo savimi ir atsakingo elgesio nuostatų. Viena pagrindinių ankščiau minėtų programų užduočių – įgalinti asmenį, formuoti, atkurti, palaikyti jo savarankiškumą, padėti išreikšti jo stiprybes ir suspenduoti jo silpnybes. 2019 metais padidintu darbo krūviu neįgaliesiems buvo teikiamos labai svarbios ir reikalingos programos – psichologinės pagalbos teikimo ir kineziterapijos. Įgyvendinant kineziterapijos programą buvo vykdoma aktyvi ir pasyvi kineziterapija, kineziterapija naudojant elastinio pasipriešinimo gumas ir nestabilias platformas, gydomieji fiziniai ir gimnastikos pratimai, stuburo ir sąnarių mobilizacija, kvėpavimo pratimai, masažas, postizometrinė relaksacija siekiant normalizuoti raumenų tonusą, įvairių komplikacijų ir kontraktūrų profilaktikos užtikrinimas. Iš **viso organizuoti – 1283 užsiėmimai**.

Vykdamas psichologinės pagalbos teikimo programą, buvo teikiamos individualios konsultacijos, vykdomi grupiniai užsiėmimai, atliekami vaidmenų žaidimai ir psichodiagnostika, vykdoma grupinė ir individuali meno terapija, organizuojami edukaciniai ir motyvaciniai pokalbiai, gerinama psichoemocinė būseną, kognityvinės funkcijos ir tarpasmeninis bendravimas, ugdomi emocijų atpažinimo ir lavinami valdymo įgūdžiai. **Organizuoti 624 užsiėmimai**. Veiklos centro organizuojamų veiklų pagrindinis tikslas – įgalinti neįgalų asmenį, kad jis galėtų plėtoti savo potencialias galimybes. Tai nuoseklus veiksmų procesas tarp neįgaliojo ir centre dirbančių specialistų, kuris vykdomas siekiant nustatytų tikslų.

Prieš pradėdant taikyti tam tikrus socialinio darbo metodus, ugdyti tam tikras neįgaliojo kompetencijas, svarbu įsivertinti kiekvieno neįgaliojo asmeninius poreikius, problemas bei įtakojančias aplinkybes, tik tuomet užimtumo veiklos gali būti veiksmingos ir sėkmingos. Vykdamas

neformaliojo ugdymo programas, socialiniai darbuotojai, sudaro individualius veiklos planus kiekvienam lankytojui. Individualių planų tikslas – matyti asmens gebėjimus. Jų turinys – lankytojo galimybės, keliami tikslai, motyvacijos sritys. Kiekvienais metais atliekamas Suaugusio asmens su negalia socialinės globos poreikio vertinimas ir sudarinėjami Individualūs socialinės globos planai (ISGP) dalyvaujant pačiam lankytojui ir (ar) jo atstovui. Pasikeitus jų poreikiams ar galimybėms, individualus socialinės globos planas yra keičiamas.

Atsižvelgiant į Individualius socialinės globos planus (ISGP), Veiklos centre vykdomas neformalusis ugdymas, kurio metu vystoma neįgalių asmenų emocijų raiška bei socializacijos galimybės, ugdomos asmeninės, edukacinės ir socialinės kompetencijos, tenkinami pažinimo ir saviraiškos poreikiai. 2019 m. buvo toliau plėtojamos šios **neformaliojo ugdymo kryptys**:

- **Meninė** – muzikos, teatro, dailės, molio terapijos, siuvinėjimo, literatūrinių vakaronių ir kt. užsiėmimų metu buvo sukuriama saugi atmosfera, padedanti psichikos sutrikimų turintiems asmenims įveikti pasipriešinimą. Tai naudinga, nes suteikė galimybę išreikšti agresyvius jausmus socialiai priimtina forma. Šių užsiėmimų dėka buvo ugdomi neįgalių asmenų meniniai sugebėjimai, puoselėjama etninė kultūra, skatinamas asmenų kūrybiškumas, aktyvumas, jausmų išraiška, ugdomas individualumas, sudaromos sąlygos labiau atsipalaiduoti, atsikratyti kai kurių kompleksų, pamatyti save ir kitus kitokiu kampu, iškelti užslopintas emocijas, pajusti gyvenimo džiaugsmą. 2019 m. tęsta Technologijų (rankdarbių) ugdymo programa, kurios metu buvo gaminami papuošalai ir aksesuarai, rankdarbiai iš antrinių žaliavų ir gamtinių medžiagų, pradėta mokytis siūti ir dygsniuoti. Iš viso organizuota **410 užsiėmimų**.

- **Asmeninių finansų valdymo** – neįgalieji buvo ugdomi valdyti savo asmeninius finansus, mokantis atlikti įvairius aritmetinius veiksmus, planuoti išlaidas, taupyti, tikslingai leisti pinigus, lavinti matematinius, dėmesio koncentravimo įgūdžius, susipažinti su euro kupiūromis ir monetomis, jų verte, lavinami atsiskaitymo perkant eurais įgūdžiai ir kt. Šių užsiėmimų metu skatintas loginis mąstymas, intelektiniai gebėjimai ir pastabumas pagal kiekvieno jaunuolio individualius poreikius. 2019 m. buvo organizuoti **45 užsiėmimai**.

- **Pažintinė-pedagoginė** – suteikė neįgaliesiems galimybę plėsti žinias įgytas formaliojo ugdymo metu: skaitymo, diktantų rašymo, tekstų nurašymo nuo knygos, matematinių veiksmų atlikimo ir kt. Siekiant ugdyti brandžią asmenybę, gebančia kiek įmanoma prisitaikyti prie nuolat besikeičiančio pasaulio, Veiklos centras organizuojamomis veiklomis siekė gilinti ir lavinti neįgalių asmenų raštingumo, darbo su kompiuteriu įgūdžius, matematinius intelektinius sugebėjimus, buvo sudarytos sąlygos realizuoti pažinimo, kūrybiškumo ir kt. poreikius. Vyko **76 užsiėmimai**.

- **Ekologinė-kraštotybinė** – neįgalieji turėjo galimybę užsiėmimų metu ugdyti meilę ir pagarbą viskam, kas gyva. Šie užsiėmimai padėjo neįgaliesiems pažinti ne tik aplinką, bet ir gimtojo krašto kultūrą, tradicijas, suvokti kultūros savitumą, aplinkos ir savęs pažinimą per spalvas. Dalyvauta kraštotyros muziejaus organizuojamose edukaciniuose užsiėmimuose, pažintinėse ekskursijose, dalyvauta akcijoje „Darom“, rinktos įvairios žolelės, vykdyti Ekologinio daržo pagrindų užsiėmimai sodinant ir prižiūrint veiklos centro daržovių ir gėlių darželius, rūpintasi, vykdant Naminių gyvūnėlių priežiūros programą, auginamais gyvūnėliais (žuvytėmis) ir pan. Vyko **41 užsiėmimas**.

- **Socialinė** – siekiant skatinti socializaciją, įvairių užsiėmimų ir renginių metu buvo didinama neįgalių asmenų integracija į visuomenę, leidžiama pasijusti pilnaverte asmenybe, siekiama ne tik to, kad kiti priimtų neįgalius asmenis, bet ir neįgalaus asmens sugebėjimų priimti kitus, skatinama pagalba mažesniai, silpnesniai, globos reikalaujančiam asmeniui. Šių užsiėmimų

dėka buvo ugdoma prasmingo individualaus ir visuomeninio gyvenimo samprata, neįgalieji buvo skatinami socialiai dalyvauti, bendrauti ir bendradarbiauti su kitais asmenimis, kad galėtų pasijausti pilnaverte asmenybe ir svarbiu visuomenės nariu, sudarant sąlygas realizuoti pažinimo, kūrybiškumo, tobulėjimo poreikius. Viena pagrindinių ankščiau minėtų programų užduočių yra įgalinti asmenį, formuoti, atkurti, palaikyti jo savarankiškumą, padėti išreikšti jo stiprybes. Siekiant įgyvendinti socializacijos veiklas, dalyvauta įvairiose paramos akcijose, renginiuose. **Vyko 216 užsiėmimų.**

- **Darbinė** – tai tikslinga žmogaus veikla, duodanti tam tikrų rezultatų ir suteikianti žmogaus gyvenimui prasmę. Sugebėjimas tinkamai atlikti veiklos užduotis ir teigiamas kompetencijos įvertinimas skatina adaptaciją, pakelia savigarbą ir motyvaciją. Veiklos centre vykdoma darbinio įgūdžių lavinimo programa, kurios pagrindinis tikslas – didinti neįgaliųjų savarankiškumą juos supančioje aplinkoje, siekiant, kad kuo mažiau jie būtų priklausomi nuo kitų ir sugebėtų patys su minimalia pagalba pasirūpinti savimi. Šių užsiėmimų dėka buvo lavinami neįgaliųjų asmenų darbiniai įgūdžiai, imituotas darbas atkartojant realų darbo procesą, didinamas pasitikėjimas savimi, kai sukuriamas tam tikras produktas. Tai padėjo ugdyti ne tik darbinius įgūdžius, išpareigojimą, bet ir teigiamą nuostatą į darbą. Veiklos centras bendradarbiauja su verslo organizacija UAB „Tokė LT“, kuri suteikia produkcijos. Iš šios produkcijos neįgalieji gamina sėdmaišius, pagalves ir kt. Darbinis užimtumas organizuotas **62** kartus.

- **Sportinė-turistinė** – padeda plėtoti neįgaliųjų asmenų fizines galias, skatina jaustis fiziškai tvirtesniais. Veiklos centre neįgalieji kiekvieną dieną mankštinasi, sportuoja treniruoklių salėje, šoka, eina pasivaikščioti, organizuojamų sveikatos užsiėmimų metu neįgalieji mokomi sveikai gyventi. Organizuotos sporto žaidynės „Sportas mus vienija“, kuriose dalyvavo neįgaliųjų komandos iš visos Lietuvos miestų. Iš viso organizuota **117 užsiėmimų.**

Naudojant įvairius neformaliojo ugdymo metodus, buvo ugdomas neįgaliųjų asmenų savarankiškumas, tobulinami turimi jų gebėjimai, gerinama emocinė ir fizinė būklė, gebėjimas rinktis ir orientuotis dinamiškoje aplinkoje, ugdomas kūrybiškumas, mokinami bendrauti ir bendradarbiauti per dailės, muzikos, improvizacijos užsiėmimus, sudarytos sąlygos saviugdos ir turiningo laisvalaikio praleidimui. Programa taip pat suteikė neįgaliesiems teigiamų emocijų, komfortabilią aplinką, kurioje jie galėjo tobulinti bendravimo įgūdžius, ugdyti savarankiškumą, pasitikėjimą savimi ir aplinkiniais, švelninti psichologinius konfliktus, plėtoti kūrybines idėjas ir emocijų raišką įvairiose meno terpėse, taip skatinant aktyvumą bei integraciją į visuomenę.

Veiklos centre organizuojamos papildomos paslaugos nesteigiant šių pareigybių socialinių paslaugų įstaigoje:

- Gydytojų paslaugos – atsižvelgiant į neįgaliųjų poreikius, jie registruojami ir lydimi pas gydytojus į VšĮ Jonavos pirminės sveikatos priežiūros centrą;
- Psichiatro paslaugos organizuojamos VšĮ Jonavos psichikos sveikatos centre esant tėvų (globėjų) prašymams. Šios įstaigos įsikūrusios netoliese;
- bendrosios praktikos slaugytojo paslauga teikiama lankytojams esant poreikiui. Slaugytojo paslauga suteikiama iš struktūrinio padalinio „Gyvenimo namai“.

5. Organizavo kultūrines veiklas (žr. 6 lentelę) ir dalyvavo kitų organizuotuose renginiuose (žr. 7 lentelę).

6 lentelė. Įstaigoje surengti/ organizuoti renginiai

Eilės nr.	Data	Surengti renginiai/ organizuoti renginiai
1.	2019-01-13	Sausio 13-osios, Laisvės gynėjų dienos minėjimo popietė. Pilietinė iniciatyva „Atmintis gyva, nes liudija“.
2.	2019-02-12	Baigiamasis saugaus eismo renginys „Saugi širdis – mylinti širdis“. Svečiuose lankėsi Jonavos vaikų lopšelio-darželio „Saulutė“ ugdytiniai, sveikatingumo klubo „Spindulys“ nariai bei Jonavos rajono Šeimos ir vaiko gerovės centro atstovai.
3.	2019-02-15	Šventinė Vasario 16-osios dienos minėjimo popietė.
4.	2019-02-22	Išvyka į Jonavos jaunimo centrą. Susipažinimo popietė.
5.	2019-02-28	Atsisveikinimo su žiema šventinė popietė.
6.	2019-03-05	Užgavėnių šventinė popietė.
7.	2019-03-20	Paskaita apie delinkventinį elgesį. Paskaitą vedė Jonavos policijos bendruomenės pareigūnė.
8.	2019-03-21	Pasaulinės Dauno sindromo dienos minėjimo popietė.
9.	2019-04-02	Pasaulinės Autizmo supratimo dienos minėjimo popietė.
10.	2019-04-18	Centro bendruomenės šv. Velykų šventė „Pavasario pabudimas“.
11.	2019-04-29	Sportinė popietė kartu su Jonavos pradinės mokyklos mokiniais.
12.	2019-05-15	Šventinė popietė, skirta Šeimos dienai paminėti.
13.	2019-05-31	Respublikinės sporto žaidynės „Sportas mus vienija“.
14.	2019-06-10 – 2019-06-14	Vasaros poilsio ir socioeducacinių įgūdžių stovykla „Gyvenimo spalvos“.
15.	2019-06-14	Saugaus eismo renginys „Būk saugus ir budrus Lietuvos miestuose“ (Šventojoje).
16.	2019-06-21	Centro bendruomenės šeimos šventė-edukacinės dirbtuvės „Šeimos stiprybė – vienybėje“.
17.	2019-06-28	Lankytojų išleistuvių bei vasaros atostogų sutiktuvių šventinė popietė.
18.	2019-07-05	Valstybės (Lietuvos karaliaus Mindaugo karūnavimo) dienos minėjimo popietė.
19.	2019-09-02	Mokslo ir žinių dienos minėjimo popietė.
20.	2019-09-05	Išvyka į „Basakojų taką“ (Survilų sodyba, Šveicarijos km.).
21.	2019-09-20	Centro bendruomenės rudens šventė „Rudeninė mugė“.
22.	2019-09-26	Paskaita apie higieną bei lytinį švietimą. Paskaitą vedė Jonavos sveikatos biuro specialistė.
23.		Europos kalbų dienos minėjimo popietė.
24.	2019-09-27	Socialinių darbuotojų dienos minėjimas.
25.	2019-10-09	Psichikos sveikatos dienos minėjimas. Svečiuose lankėsi Jonavos vaikų lopšelio-darželio „Dobilas“ ugdytiniai.
26.	2019-10-13	Europos saugaus eismo dienos minėjimo renginys.
27.	2019-10-15	Šventinė popietė lauke „Auksaspalvis rudo“.
28.	2019-10-18	Saugaus eismo viktorina.
29.	2019-10-22	Paskaita apie higieną bei lytinį švietimą. Paskaitą vedė Jonavos sveikatos biuro specialistė.

30.	2019-10-31	Šiurpdienio šventė „Monstrų diskoteka“. Svečiuose lankėsi Lietuvos reabilitacijos ir slaugos centro klientai.
31.	2019-11-06	Paskaita apie higieną bei lytinį švietimą. Paskaitą vedė Jonavos sveikatos biuro specialistė.
32.		Pyragų diena. Šventinė popietė.
33.	2019-11-14	Tolerancijos diena. Svečiuose lankėsi Jonavos vaikų lopšelio-darželio „Dobilas“ ugdytiniai.
34.	2019-12-03	Jonavos miesto negaliųjų organizacijų sporto šventė „Vieningi mes stiprūs“, skirta tarptautinei neįgaliųjų žmonių dienai paminėti. Šventė organizuota kartu su „Sporto legiono“ klubu.
35.	2019-12-13	Kalėdinis renginys. Svečiuose lankėsi Jonavos pradinės mokyklos mokiniai.
36.	2019-12-17	Centro bendruomenės kalėdinė šventė „Spragtukas“.

7 lentelė. Dalyvavimas kitų organizuojuose renginiuose

Eilės nr.	Data	Dalyvavimas kitų rengtuose renginiuose
1.	2019-02-13	Šv. Valentino dienos minėjimo popietė, kurią organizavo Jonavos sutrikusio intelekto žmonių globos bendrija „Jonavos Viltis“.
2.	2019-02-15	Dalyvavimas koncerte, kuris skirtas paminėti Vasario 16-ąją. Koncertas vyko Jonavos KC.
3.	2019-03-05	Dalyvavimas Užgavėnių persirengėlių eisenoje. Jonavos kultūros centro organizuotas renginys.
4.	2019-03-08	Dalyvavimas šventiniame koncerte, skirtame Moters dienai paminėti. Koncertas vyko Jonavos kultūros centre.
5.	2019-03-11	Dalyvavimas patriotiškoje eitynėse Kovo 11-osios šventei paminėti.
6.	2019-03-15	Dalyvavimas šventiniame koncerte, skirtame Moters dienai paminėti (koncertas vyko Jonavos suaugusiųjų švietimo centre).
7.	2019-03-21	Projekto „Eismo saugumas bendruomenėse 2018“ baigiamasis renginys (renginys vyko Jonavos KC).
8.	2019-04-08	Kavos popietė Jonavos „Turgaus kepyklėlėje“.
9.	2019-04-15	Kavos popietė Jonavos „Turgaus kepyklėlėje“.
10.	2019-04-29	Kavos popietė Jonavos „Turgaus kepyklėlėje“.
11.	2019-05-03	Dalyvavimas piešinių parodoje „Pavasario žiedai“ (piešinių paroda skirta mamos dienai paminėti). Paroda vyko Jonavos rajono savivaldybės Viešojoje bibliotekoje.
12.	2019-05-06	Kavos popietė Jonavos „Turgaus kepyklėlėje“.
13.	2019-05-07	Šventinė popietė, skirta Mamos dienai paminėti, kurią organizavo Jonavos sutrikusio intelekto žmonių globos bendrija „Jonavos Viltis“.
14.	2019-05-13	Kavos popietė Jonavos „Turgaus kepyklėlėje“.
15.	2019-05-21– 2019-05-23	Dalyvavimas kelių dienų organizuotame renginyje, kurio metu vyko įvairios veiklos. Socialinio projekto „Lygybės medis“ vykdymas. Renginį organizavo Jonavos rajono savivaldybės teatras.

16.	2019-05-24	Dalyvavimas šventinėje popietėje „Laimingų vaikų pieva“. Renginį organizavo Jonavos r. socialinių pedagogų metodinis būrelis.
17.	2019-05-30	Šventė „Mano prasmingos dienos“, skirta paminėti vaikų gynimo dieną bei pasitikti artėjančias mokinių vasaros atostogas. Šventę organizavo Jonavos Neries pagrindinės mokyklos specialiojo ugdymo skyrius.
18.	2019-06-25	Išvyka į Pašilių stumbryną. Išvyką organizavo Jonavos sutrikusio intelekto žmonių globos bendrija „Jonavos Viltis“.
19.	2019-06-27	Išvyka į Pašilių stumbryną. Išvyką organizavo Jonavos sutrikusio intelekto žmonių globos bendrija „Jonavos Viltis“.
20.	2019-08-03	Dalyvavimas „Miesto šventės“ eisenoje. Eiseną organizavo Jonavos KC.
21.	2019-08-12	Kaniterapijos užsiėmimas, kuris vyko Jonavos rajono savivaldybės Viešojoje bibliotekoje.
22.	2019-08-29	Edukacinė-kulinarinė pamoka lankytojams „Taste Studio Lt“ studijoje.
23.	2019-09-16	Kavos popietė Jonavos „Turgaus kepyklėlėje“.
24.	2019-09-30	Kavos popietė Jonavos „Turgaus kepyklėlėje“.
25.	2019-10-07	Kavos popietė Jonavos „Turgaus kepyklėlėje“.
26.	2019-11-26	Dalyvavimas Jonavos eglučių miestelio iniciatyvoje, kuriant įstaigos originalią eglutę iš antrinių žaliavų. Renginį inicijavo Jonavos rajono savivaldybės meras Mindaugas Sinkevičius.
27.	2019-11-28	Neįgaliųjų šokių festivalis „5J“. Žmonių su fizine ir protine negalia šokių festivalis. Renginį organizavo Panevėžio jaunuolių dienos centras.
28.	2019-12-05	Dalyvavimas Jonavos vaikų lopšelio-darželio „Dobilas“ saugaus eismo renginyje.
29.	2019-12-17	Adventinis vakaras. Projekto „Lygybės medis“ finalinis renginys. Renginį organizavo Jonavos KC teatras.
30.	2019-12-20	Kalėdinė popietė, kurią organizavo Jonavos sutrikusio intelekto žmonių globos bendrija „Jonavos Viltis“.

6. Kėlė socializacijos lygį. Siekiant strateginių veiklos ir neįgaliesiems teikiamų paslaugų infrastruktūros vystymo, Veiklos centras 2019 m. plėtojo neformaliojo ugdymo sistemą, gerino teikiamų paslaugų kokybę. Sistemos vystymo metu Veiklos centras, įgyvendindamas Erasmus + programos projektą „Communication is the path to integration“, sėmėsi patirties iš Islandijos bei Vengrijos ir 2019 m. pradėjo taikyti naują alternatyviosios komunikacijos ugdymo metodiką – **vizualinę simbolių (paveikslėlių) sistemą**. Alternatyviosios komunikacijos programos tikslai – supažindinti su alternatyviosios komunikacijos sistemomis, plėsti aktyvųjų ir pasyvųjų žodyną, sudaryti jaunuoliams sąlygas išreikšti save, savo jausmus, norus bei nuotaikas, pažinti aplinką. Minėtos komunikacijos sistemos, suteikia galimybę asmenims, turintiems kalbos ir komunikavimo sunkumų, sėkmingai dalyvauti socialiniame gyvenime, prisitaikyti prie skirtingų socialinių sąlygų ir reikalavimų, efektyviai ir konstruktyviai spręsti iškilusius sunkumus ir kt. Vadovaujantis šia programa, reikia pažymėti, jog, siekiant pasiekti kuo geresnių ir efektingesnių rezultatų, komunikacijos programos metodiką pradėjo taikyti ne vienas specialistas, o visa specialistų

komanda, dirbanti Veiklos centre. Paveikslėlių bei simbolių sistema buvo įtraukta į visas Veiklos centre organizuojamas užimtumo veiklas ir taikoma kiekvieną dieną.

Viešinant ir pasidalinant gerą patirtimi, 2019 m. Veiklos centras pristatė įstaigos veiklas šiuose renginiuose: VŠĮ Trakų švietimo centro respublikinėje metodinėje-praktinėje konferencijoje „Ugdymo įstaigų, sėkmingai įgyvendinančių įtraukiojo ugdymo principus, pozityvios patirties sklaida“ (skaitytas pranešimas „Geroji patirtis per praktiką“, Haefingarstodin Baejarhrauni tarptautiniame susitikime Islandijoje „Exchanging good practices on working with people with special needs, about internal organisations functioning and exploring people with special needs communication methods“ (pristatyta centro veikla ir darbai su neįgaliaisiais naudojami metodai) ir tarptautinėje konferencijoje Vengrijoje „Impact+ Exercise for Adult Education and Vocational Education beneficiaries“ (skaitytas pranešimas apie Veiklos centre vykdomas veiklas).

7. Kėlė darbuotojų kvalifikaciją. Siekiant aukštesnės teikiamų paslaugų kokybės, 22 įstaigos darbuotojai 2019 m. kvalifikaciją kėlė Lietuvos Respublikos Seimo konferencijoje „Neįgaliųjų padėtis visuomenės gyvenime – ar vyksta pokyčiai?“, Švietimo mainų paramos fondo seminare „Epale“ platformos teikiamų galimybių neįgaliesiems, bedarbystės prevencija“, Žurnalistų etikos inspektoriaus tarnybos seminare „Atsako į neapykantos nusikaltimus ir neapykantą kurstančias kalbas Lietuvoje stiprinimas“, Kolpingo kolegijos seminare „Darbas su nerimu. Nerimo sutrikimai“, Kolpingo kolegijos seminare „Kūniškumas ir seksualumas konsultacijose“, EVS Group mokymuose „Savižudybės krizę išgyvenusių asmenų iniciatyvos atvejo vadybos mokymai pirminės psichikos sveikatos priežiūros paslaugas teikiančių įstaigų socialiniams darbuotojams, medicinos psichologams ir bendrosios praktikos slaugytojams bei psichiatrijos stacionarines paslaugas teikiančių įstaigų socialiniams darbuotojams“, Europos socialinio fondo seminare „Spartesnis vietos plėtros strategijų įgyvendinimas“, Kauno kolegijos mokymuose „Socialinio darbo su šeima, kurioje yra asmuo su proto ir/ ar psichikos negalia ir/ arba vaikas, turintis elgesio, emocijų sutrikimų, ypatumai“, Institucinės globos pertvarkos klasterio dalyvių nacionalinėje apskrito stalo diskusijoje „Apsaugoto būsto paslaugos asmenims su proto ir (arba) psichikos negalia aktualijos“, seminare „LR darbo kodeksas ir personalo dokumentai 2019 m.: darbo teisinių santykių sudarymo, vykdymo ir nutraukimo aktualijos“, MB „Patirtys ir idėjos“ seminare „Mano profesinis bagažas“, Kolpingo kolegijos seminare „Socialinio darbo grupėje iššūkiai („Challenges in street social work“), Švietimo mainų paramos fondo konferencijoje „Savivaldus mokymasis suaugusiųjų švietimui“, Haefingarstodin Baejarhrauni tarptautiniame susitikime „Exchanging good practices on working with people with special needs, about internal organisations functioning and exploring people with special needs communication methods“, seminare „Praktiniai duomenų apsaugos reformos pokyčių įgyvendinimo aspektai“, seminare „Viešųjų pirkimų naujovių taikymas 2019 m. praktinės rekomendacijos ir kt.“, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos mokymuose „Korupcijos pasireiškimo tikimybės ir rizikų įvertinimas asmens sveikatos priežiūros įstaigoje“, Kolpingo kolegijos seminare „Ar gebame dirbti kartu? Bendradarbiavimas komandoje“, mokymuose „Dokumentų valdymo pokyčiai nuo 2020 m. sausio 1 d. Asmens duomenų apsaugos principų taikymas įstaigos dokumentų valdyje“, Buhalterių mokymai seminare „Biudžetinių įstaigų darbuotojų kasmetinės veiklos vertinimas 2020 m.“, „Galtų Dėžutės“ organizuotoje diskusijoje „Socialinė inkluzija: sistema į šeimą, o ne šeima į sistemą regionuose“, Socialinių paslaugų priežiūros departamento mokymuose „Pagalba priimant sprendimus psichikos ir/ arba proto negalią ar sutrikimus turintiems žmonėms“ ir kt.

8. Teikė trumpalaikės globos paslaugas. Plėtojant socialinę pagalbą neįgaliesiems ir jų šeimoms nariams Veiklos centras pradėjo teikti trumpalaikės globos paslaugas. Šių paslaugų teikimas

padėjo šeimos nariams, globėjams, rūpintojams, kurie dėl tam tikrų priežasčių (ligos, komandiruotės, atostogų, šeimos ar darbo įsipareigojimų ir kt.) laikinai ar darbo savaitę negali prižiūrėti asmenų, kuriems reikalinga nuolatinė priežiūra. 2019 m. trumpalaikės globos paslaugos buvo teikiamos 2 asmenims.

8. PROBLEMOS

Veiklos centras disponuoja savivaldybei nuosavybės teise priklausančia, Veiklos centrui patikėjimo teise perduota transporto priemone „Ford Transit“ (valstybinis Nr. DNA-510). Mini-autobusas naudojamas atvežti Veiklos centro lankytojus į Veiklos centrą ir parvežti iš jo, transportuoti gyventojus į gydymo įstaigą, apsirūpinti įstaigos ūkio reikmėmis, tvarkyti administracinius reikalus, neįgalių asmenų išvykų metu vykdant sociokultūrinės programas ir kt. tikslais. Pažymėtina, kad turima transporto priemonė yra sena, dažnai genda bei susidaro didelės kuro ir transporto priemonės remonto sąnaudos. Tai pat, turimos transporto priemonės naudojimas pavienių asmenų vežiojimui neefektyvus, nes: susidaro didelės kuro ir laiko sąnaudos, nėra galimybių vienu metu užtikrinti transporto paslaugų teikimo lankytojams, gyventojams bei vidaus reikalams, papildomai mokami mikro-autobusams taikomi kelių mokesčiai bei sugedus vienintelei transporto priemonei nutrūksta transporto paslaugų teikimas, kuris yra būtinas organizuojant Veiklos centro veiklą. Siekiant užtikrinti Veiklos centro transporto paslaugų teikimo ekonomiškumą ir efektyvumą, reikalingas 1 mini-autobusiukas ir 1 lengvoji transporto priemonė. Sprendžiant šią problemą, Veiklos centras transporto priemonės poreikį numatė Jonavos rajono savivaldybės strateginio veiklos plano programoje „Socialinės apsaugos plėtojimas“.

Įgyvendinant perėjimo nuo institucinės globos prie šeimoje ir bendruomenėje teikiamų paslaugų neįgaliesiems ir likusiems be tėvų globos vaikams 2014–2020 metų veiksmų planą, į Jonavos rajoną bus grąžinami neįgalūs asmenys iš valstybinių globos namų. Pažymime, kad šiuo metu Veiklos centras teikia dienos socialinės globos (nestacionarias) paslaugas 24 savarankiškiems ar iš dalies savarankiškiems neįgaliesiems suaugusiems asmenims atsižvelgiant į jų individualius poreikius, stiprinant socialinį darbą su jais. Siekiant plėtoti paslaugas neįgaliesiems Jonavos rajone, vienas iš strateginių uždavinių steigti savarankiško gyvenimo būsto ar namų paslaugas. Šios paslaugos galėtų priklausyti atskiram struktūriniam padaliniui. Būstas ar namai būtų skirti proto negalią turintiems asmenims, kuriems reikalinga minimali pagalba. Neįgalūs asmenys būste ar namų aplinkos kambariuose gyventų savarankiškai. Gyventojai su specialistų pagalba ir priežiūra tvarkytųsi buitį, planuotų išlaidas, atliktų namų ruošos darbus, gamintų maistą ir t. t.

Viena iš pagrindinių problemų, su kuria susiduria Veiklos centras – ne visos patalpos atitinka saugos ir higienos normų nustatytus reikalavimus. Norint pagerinti teikiamų paslaugų kokybę, būtinas ne tik patalpų remontas, bet ir patalpų praplėtimas, kad patalpose saugiai ir laisvai jaustųsi neįgalieji.

Įgyvendinant Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvenciją, vis labiau tampa aktuali asmenų su negalia teisė gyventi savarankiškai. Protinę negalią turintys asmenys dažniausiai gyvena su savo artimaisiais ar globos įstaigose, dažnam iš jų reikalinga pagalba. Tik labai maža dalis šių asmenų gali gyventi savarankiškai. Jiems reikia žmonių, kurie galėtų patarti, padėti suprasti savo galimybes ir išsirinkti tinkamiausią sprendimą. Todėl vis svarbesnė tampa asmeninio asistento paslauga. Asmeninio asistento paslauga daugeliui šeimų leistų jaustis visaverčiais visuomenės nariais, tačiau susiduriama su visuomenės švietimo problema, nes ne visi žmonės apie šią paslaugą žino, be to, ir nekvienas žinantis nori įsileisti į savo namus tokias paslaugas teikiančius specialistus. Siekiant

plėtoti šias paslaugas, 2020 m. bus šviečiama visuomenė ir pagal poreikį pradėtos teikti asmeninio asistento paslaugos.

Negalią turintys asmenys turi įprastų poreikių: sveikatos priežiūros, gerovės, ekonominio ir socialinio saugumo, poreikį mokytis ir įgyti įgūdžių. Šiuos poreikius gali ir turėtų tenkinti bendrojo pobūdžio programos ir paslaugos, kurios organizuojamos įstaigoje. Veiklos centre paslaugos teikiamos skirtingą negalią turintiems asmenims. Šių asmenų poreikiai yra labai skirtingi, todėl programas stengiamasi sudaryti kiek įmanoma atsižvelgiant į kiekvieno asmens poreikius. Visgi, ne visos teikiamos paslaugos gali pilnai užtikrinti sunkiausią negalią turinčių asmenų įsitraukimą į organizuojamas veiklas. Siekiant kuo daugiau įtraukti sunkiausią negalią turinčius asmenis į veiklas bei gerinti teikiamų paslaugų kokybę, planuojama semtis patirties iš užsienio informacinių technologijų srityje. Technologijų taikymas (tokių kaip akių judesio sekimo technologijos – „Eye Gaze“) suteiktų galimybes, ypač sunkios negalios klientams, pavyzdžiui, turintiems cerebrinį paralyžių, dalyvauti veiklose.

Socialinių paslaugų efektyvumui ir veiksmingumui įtakos turi personalo, teikiančio socialines paslaugas, kompetencija, jų pasiruošimas dirbti su neįgaliaisiais ir sudaryta metodinė bazė. Pažymėtina, kad šiuo metu Veiklos centre daugelis metodinių priemonių yra pagerintos, tačiau šis procesas šiuolaikiniame besikeičiančiame pasaulyje yra nuolatinis. Darbuotojų kvalifikacijos kėlimas aktualus tampa ne tik socialinėje, bet ir edukacinių technologijų taikymo srityje. Siekiant spręsti šias problemas, Veiklos centras dalyvauja įvairiose projektinėse veiklose. Tai suteikia galimybę ne tik atnaujinti metodines priemones, pakelti darbuotojų kvalifikaciją, bet ir suremontuoti Veiklos centro patalpas.

Darbuotojų, dirbančių su protine ir psichine negalia turinčiais asmenimis, veikla yra sudėtinga, kompleksinė, o veiklos rezultatai sunkiai pasiekiami ir prognozuojami. Įvairiose sudėtingose situacijose iškyla nemenka streso ir konfliktų rizika, kurių dažnai neįmanoma išvengti. Darbuotojai, dirbantys su protine ir psichine negalia turinčiais asmenimis, gan dažnai susiduria tiek su verbaline, tiek su fizine klientų agresija. Nors jie ir yra mokomi atpažinti ankstyvas galimos agresijos apraiškas, bet to nepakanka, kad būtų užtikrintas darbuotojų saugumas. Šiai problemai spręsti naudojami pagalbos iškvietimo mygtukai, darbuotojai apdrausti nuo nelaimingų atsitikimų darbe.

Atsižvelgiant į tai, kad Veiklos centre neįgalių asmenų kaita nėra didelė, didėja vyresnio amžiaus žmonių dalis. Klientų senėjimas sukelia įvairių socialinių pasekmių. Viena pagrindinių problemų tarp pagyvenusių žmonių – įvairūs negalavimai bei lėtinės ligos. Todėl būtina ligų prevencijos, gydymo, globos ir slaugos paslaugų plėtra. Tai sąlygoja naujų darbo metodų ir priemonių atsiradimą bei taikymą Veiklos centre. Pagrindiniai Veiklos centro uždaviniai – įsigyti technines pagalbos priemones, apmokyti darbuotojus jomis naudotis (kad būtų užtikrintos saugios ir sveikos darbo sąlygos) ir pradėti taikyti naujus darbo metodus darbui su senyvo amžiaus asmenimis.

Atsižvelgiant į tai, kad ministerijos organizuojami projektai skirti nevyriausybinėms organizacijoms, o Veiklos centras yra biudžetinė įstaiga, Veiklos centras turi ribotas galimybes dalyvauti ministerijos organizuojamuose projektuose. Problemai spręsti siekiama kuo glaudžiau bendradarbiauti su nevyriausybinėmis organizacijomis, aktyviai dalyvauti ne tik vietos, bet ir ES šalių projektuose (pvz. neįgaliųjų, mobilumo, partnerysčių ir kt.). Minėtų projektų įgyvendinimas padėtų Veiklos centrai pritraukti kitų šaltinių lėšas įvairių priemonių įsigijimui, praplėstų socialinio bendradarbiavimo tinklą, užmezgant ryšius ne tik su Lietuvos, bet ir su užsienio partneriais, suteiktų galimybę pasisemti gerosios patirties iš kitų šalių.

Socialinės pagalbos modeliai akcentuoja neįgalaus žmogaus teisę į artimą, pilnavertį gyvenimą sąlygojančią aplinką. Nepaisant pažangos neįgaliųjų teisių skatinime, vis dar susiduriama su kliūtimis užtikrinant neįgaliųjų asmenų integraciją į visuomenę. Norime pažymėti, kad visuomenėje vis dar vyrauja nuomonė, kad asmenys su protine ir psichine negalia kelia didelę grėsmę visuomenei, todėl daugelis visuomenės narių bijo šių asmenų. Todėl, siekiant keisti visuomenės požiūrį, Veiklos centras stengiasi kuo daugiau neįgalius jaunuolius įtraukti į visuomenės veiklas, kad jie nebūtų atstumti ar izoliuoti, akcentuojami jų unikalūs sugebėjimai ir talentai, viešinama Veiklos centro veikla įvairiomis žiniasklaidos priemonėmis, dalyvaujama ne tik vietos, bet ir tarptautiniuose projektuose, organizuojami įvairūs renginiai, parodos ir kt.

2019 METAIS ĮSTAIGOJE PATIKRINIMUS ATLIKO

1. Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos Kauno departamento Jonavos skyriaus 2019 m. gegužės 22 d. patikrinimo aktas Nr. (2-21 15.4.3)PA- 3573 ir 2019 m. gegužės 23 d. patikrinimo aktas Nr. (2-21 15.4.6)PA- 3617. Tikrinimo metu pažeidimų nenustatyta.

2. Vidaus medicininio audito ataskaita 2019 m. gegužės 16 d. Išvadose rekomenduojama pildyti elektroninę formą 025/a „Ambulatorinė asmens sveikatos istorija“ prisijungus prie Elektroninės paslaugų ir bendradarbiavimo infrastruktūros informacinės sistemos.

3. Lietuvos Respublikos valstybinė darbo inspekcijos 2019 m. liepos 4 d. tikrinimo klausimynas Nr. TA (Bendrinis patikr) 0069-0011. Išvadose išdėstyti reikalavimai įgyvendinti (darbuotojų dirbančių pagal suminę laiko apskaitą grafikai sudaromi taip, kad nepažeistų maksimalaus 52 darbo valandų per kiekvieną 7 dienų laikotarpį laiko).

9. VADOVO INDĖLIS TOBULINANT ĮSTAIGOS ADMINISTRAVIMĄ IR SOCIALINIŲ PASLAUGŲ KOKYBĘ

Siekiant efektyvesnio žmogiškųjų išteklių valdymo ir aukštesnės teikiamų paslaugų kokybės, Veiklos centro vadovas 2019 m. įvykdė centro struktūrinius, vidaus tvarkos, pareigybių papildymo bei kitus organizacinius pakeitimus. 2019 metais įstaigos vadovo patvirtinta nauja įstaigos valdymo struktūra, patobulinti pareigybių aprašai, peržiūrėtos ir papildytos darbų saugos ir sveikatos tvarkos, pakoreguotos Vidaus darbo tvarkos, Veiklos centro lankytojų ir struktūrinio padalinio „Gyvenimo namai“ gyventojų vidaus tvarkos taisyklės, Darbuotojų darbo apmokėjimo, Asmeninio asistento paslaugų organizavimo ir teikimo, Nuotolinio darbo tvarkos bei Lankytojų tarybos nuostatai. Siekiant efektyvesnio žmogiškųjų išteklių valdymo, organizuojami darbuotojų susirinkimai, tėvų (globėjų) susirinkimai, aptariamose iškilusios problemos ir numatomi sprendimai.

Siekiant pritraukti papildomų lėšų, įstaiga 2019 m. aktyviai dalyvavo ne tik LR socialinės apsaugos ir darbo ministerijos bei ES fondų, bet ir tarptautinių fondų finansuojamoje projektinėje veikloje:

- Erasmus + programos projektas „Komunikacija yra kelias į integraciją“ („Communication is the path to integration“). Pagrindinis projekto tikslas – gerinti neįgaliųjų gyvenimo kokybę, siekiant pagerinti kalbos sunkumų turinčių neįgaliųjų asmenų komunikavimo gebėjimus. Vienas svarbiausių ir būtinausių žmogaus poreikių yra bendrauti. Veiklos centras kartu su partneriais iš Islandijos ir Vengrijos, projekto įgyvendinimo metu dalijosi gerąja šalių darbo patirtimi bei pristatė įvairius savo organizacijose taikomus komunikavimo metodus. Tikimasi, kad

pristatyti metodai ir priemonės leis geriau pažinti vieniems kitus ir sklandžiau bendrauti, padės gerinti proto ir psichinę negalią turinčių asmenų socialinę įtrauktį. Siekiant ir toliau sėkmingai dalintis darbo patirtimi su kalbos sunkumų turinčiais neįgaliaisiais, Veiklos centras tęs bendradarbiavimą su Vengrija ir Islandija.

- Nordplus Adult projektas „Išsaugokime pasaulį žalia“ („Save the world green“). Projekto tikslas – skatinti Suomijos, Latvijos ir Lietuvos bendradarbiavimą dalijantis gerąja patirtimi siekiant mažinti naudojamų išteklių kiekį ir poveikį aplinkai. Pastaraisiais dešimtmečiais vis labiau didėja aplinkos užterštumo mastai, dėl ko yra niokojama gamta – atliekos teršia aplinką, užima daug vietos, dalis jų yra pavojingos aplinkai. Šiuo projektu buvo siekiama parodyti, kad daugelį daiktų galima panaudoti dar kartą ir taip sumažinti atliekų kiekį, rūpintis atliekų rūšiavimu ir aplinkos tvarka bei švara. Projekto metu neįgalieji atskleidė ir tobulino meninius gebėjimus, keitėsi skirtinga kūrybine patirtimi, mokėsi prikelti daiktus „antram gyvenimui“, tausoti gamtos išteklius, didino savo sąmoningumą aplinkos apsaugos srityje, lavino vartojimo įgūdžius. Projektas „Išsaugokime pasaulį žalia“ („Save the world green“) suteikė galimybes išmokyti valdyti atliekų srautus, tobulinti atliekų tvarkymo ir perdirbimo būdus.

- Jonavos rajono savivaldybės 2019 m. neįgaliųjų socialinės integracijos per kūno kultūrą ir sportą projektas „Judėjimas – tai gyvenimas“, kurio pagrindinis tikslas – skirtingą negalią turintiems asmenims organizuoti ir praveisti bendro fizinio pasirengimo, sveikatinimo treniruotes. Projekto veiklos labai reikalingos neįgaliesiems, nes pastaruoju metu stebimas sumažėjęs jų fizinis aktyvumas, kas turi įtakos jų svorio augimui, senėjančiam amžiui ir su šiais pokyčiais atsirandančioms ligoms. Visa tai įtakoja asmens emocinę savijautą. Projekto įgyvendinimo metu buvo siekiama per sportines veiklas ir fizinį aktyvumą neįgaliuosius mokinti ne tik valdyti neigiamas emocijas, bet ir stipriau jaustis fiziškai.

- Europos socialinio fondo Bendruomenių inicijuotos vietos plėtros projektas „Gerovės užtikrinimas teikiant kompleksines paslaugas negalią turintiems asmenims, gaunantiems ilgalaikės globos paslaugas“. Vadovaujantis Jonavos miesto vietos plėtros strategijos tikslu – užtikrinti socialinių ir kitų paslaugų plėtrą prisidedant prie socialinės atskirties mažinimo, bei analizuojant neįgaliųjų smurto įveikimo galimybių būdus, Veiklos centras, bendradarbiaudamas su nevyriausybine organizacija – Kaniterapinės pagalbos centru, siekia teikti kompleksines paslaugas, kurios padėtų smurtaujančiam neįgaliam asmeniui nusiraminti, spręsti smurto artimoje aplinkoje (tiek šeimoje, tiek įstaigoje) problemą, atgauti kontrolę grėsmę keliančiam vyksmui, gerinti santykius su kitais žmonėmis, kadangi gebėjimas valdyti emocijas ir elgesį nėra įgimtas. Projekto dėka bus vykdomi edukaciniai kaniterapijos užsiėmimai, sukurtos nusiramavimo vietos (zonos), išplėtos atsipalaidavimo bei sporto erdvės, kuriose bus mokoma išreikšti ir valdyti neigiamas emocijas, bus organizuojami įvairūs emocijų raiškos ir valdymo užsiėmimai skirti ne tik gerinti tarpusavio santykius, bet ir gebėjimą išreikšti, realizuoti save per konstruktyvią veiklą dėka jų bus mažinami neįgaliųjų asmenų vidinis nerimas ir agresyvus elgesys.

- Interreg V-A Lietuvos ir Lenkijos bendradarbiavimo per sieną 2014–2020 programos projektas „Discover and show yourself“ („Atrask ir parodyk save“). Pagrindinis projekto tikslas – gerinti neįgaliųjų gyvenimo kokybę, siekiant sumažinti gyventojų socialinę atskirtį Lietuvoje ir Lenkijoje. Tiek Lietuva, tiek Lenkija susiduria su panašiomis socialinėmis problemomis: senėjanti visuomenė, palyginti trumpesnė gyvenimo trukmė ir aukšta gyventojų socialinė atskirtis, lyginant su vakarų ES šalimis. Siekiant sumažinti socialinę atskirtį, svarbu teikti reikiamas socialines paslaugas pažeidžiamoms grupėms. Projekto „Atrask ir parodyk save“ metu buvo skatinamos Jonavos (LT) ir Lenkijos (PL) bendradarbiavimo iniciatyvos, kurios ne tik sustiprino draugystę,

tarpusavio pagarbą, pasitikėjimą, bet ir panaikino tam tikras diskriminacijos formas. Tikimasi, kad po projekto įgyvendinimo tiek Lietuvoje, tiek Lenkijoje sumažės gyventojų, patiriančių socialinę atskirtį, sumažės neigiamas požiūris į žmones su negalia.

- Neįgaliųjų reikalų departamento „Socialinės reabilitacijos paslaugų neįgaliesiems bendruomenėje projektas“. Projektas vykdomas bendradarbiaujant su Jonavos „Viltim“. Tikslas – didinti neįgalių asmenų socialinę integraciją į visuomenę, ugdyti, palaikyti ir atkurti neįgaliųjų socialinius ir savarankiško gyvenimo įgūdžius, didinti neįgaliųjų savarankiškumą, meninių gebėjimų lavinimą. Projekto metu buvo vykdomos kasdieninių gyvenimo įgūdžių formavimo, sutrikusios raidos asmenų socializacijos, užimtumo, bendravimo įgūdžių formavimo veiklos.

- Tarptautinis Erasmus+ programos projektas „Kūno įvairovė“ („Body diversity“). Projektas buvo įgyvendinamas bendradarbiaujant su organizacijomis iš Bulgarijos ir Ispanijos, apėmė tokias temas: neįgalių žmonių, turinčių protinę negalią, laisvė ir teisė į meilę bei šeimyninį gyvenimą; neįgaliųjų kritinio mąstymo ugdymas, siekinat išvengti destruktivių santykių, nepageidaujamo nėštumo, lytiškai plintančių ligų ir kt. Projekto dalyviai turėjo puikią galimybę išbandyti įvairius neformaliojo ugdymo metodus, mokymąsi iš patirties, tinkamą savęs įsivertinimą ir kt.

- Edukacinis projektas „Lygybės medis“. Projektas buvo vykdomas Skrebinų sodyboje. Bendradarbiaujant su Savivaldybės teatru, Ruklos J. Stanislausko, Neries ir Lietuvos mokyklomis buvo plėtojama teatrinė kultūra.

- Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamas projektas „Kompleksinių paslaugų šeimai teikimas Jonavos rajono savivaldybėje“, Asmeninio asistento paslaugos teikimas. Asmeninio asistento paslaugos tikslas – atsižvelgiant į individualius asmens poreikius, suteikti jam individualią pagalbą namuose ir viešojoje aplinkoje (palydinti ir komunikuojant), kuri padėtų jam gyventi bendruomenėje ir integruotis į ją, neleisti izoliuoti jo nuo bendruomenės ir skatinti jo savarankiškumą, būtiną kasdieniame gyvenime. Teisę į asmeninio asistento paslaugą turi asmenys ne jaunesni nei 16 m. ir ne vyresni nei šiuo metu galiojantis pensinis amžius, kuriems Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo nustatyta tvarka nustatytas neįgalumo lygis arba darbingumo lygis dėl fizinės (judėjimo, regos, klausos, vidaus organų sutrikimai) ir (ar) kompleksinės negalios, kuri visiškai arba vidutiniškai apriboja jų veiklą, dalyvumą (orientuotis, judėti, dirbti bei savarankiškai tvarkyti asmeninį ir socialinį gyvenimą), ir kuriems reikalinga kitų asmenų pagalba. Asmeninio asistento paslauga – namų ir viešojoje aplinkoje (palydinti ir komunikuojant) individualiai asmeniui gali būti teikiama iki 4 valandų per dieną, padedanti įgalinti jo savarankiškumą ir užtikrinanti svarbiausias jo gyvybinės veiklos funkcijas (asmens higiena, mityba, judėjimas ir mobilumas, socialiniai santykiai ir aplinka), atsižvelgiant į paslaugos gavėjo (jo šeimos, tėvų ar globėjų) poreikį.

- Lietuvos automobilių kelių direkcijos projektas „Saugus eismas bendruomenėse“. Šio projekto metu buvo organizuojami įvairūs renginiai su policijos atstovais, siekiant kuo įvairesnėmis priemonėmis bei formomis priminti įvairaus amžiaus ir socialinių grupių žmonėms saugaus eismo taisykles, kelti eismo dalyvių kultūrą, skatinti visus keliuose ir gatvėse elgtis atsakingai. Projekte dalyvavo Veiklos centro 32 neįgalieji ir 5 darbuotojai, buvo bendradarbiaujama su kitomis Jonavos rajono įstaigomis: Jonavos vaikų lopšeliu-darželiu „Saulutė“, Jonavos rajono vaikų globos namais, Jonavos sveikatingumo klubu „Spindulys“, Jonavos globos namais, Jonavos rajono savivaldybės viešąja biblioteka.

- Siekiant plėsti projektinę įstaigos veiklą buvo dalyvauta Erasmus +, tarptautinio bendradarbiavimo projekte „Impact+ Exercise for Adult Education and Vocational Education

beneficiaries“. Susitikimo metu pristatyta Veiklos centro veikla, užmegzti tarptautiniai ryšiai su kitomis panašiomis įstaigomis iš Lenkijos, Islandijos, Ispanijos ir kt. šalimis.

- Europos socialinio fondo Bendruomenių inicijuotos vietos plėtros projektas „Gerovės užtikrinimas teikiant kompleksines paslaugas protinę ir psichinę negalią turintiems asmenims ir jų artimiesiems“. Proto negalia apibrėžiama kaip žymus protinių sugebėjimų nukrypimas nuo normos, pasireiškiantis elgesio, emocijų ir socialinio prisitaikymo sutrikimais dažnai pasireiškiantis agresyviu elgesiu. Todėl svarbu suprasti ir atrasti tinkamus būdus, kad neįgalūs asmenys išmoktų valdyti savo kylančią agresiją bei įtraukti juos į visuomenės veiklą, kad jie nebūtų atstumti ar izoliuoti – svarbu pastebėti jų unikalius sugebėjimus, talentus bei įvertinti veiklos pasirinkimą. Dažnai sėkmė priklauso nuo to, kiek išmokoma neįgaliuosius valdyti savo agresiją ir ją nukreipti konstruktyvia linkme per tikslingą veiklą, gerinant santykius su artimaisiais ar ugdant jų savarankiškumo lygį, dėl ko jie gali įgyti daugiau pasitikėjimo savimi ir jausti vidinę ramybę. Todėl, norint šiems asmenims suteikti visapusišką pagalbą, projekto rėmuose teikiama kompleksinė pagalba ne tik neįgaliam asmeniui, bet ir jo šeimos nariams. Veiklos centras, bendradarbiaudamas su nevyriausybine organizacija – sutrikusio intelekto žmonių globos bendrija „Jonavos Viltis“, teikia kompleksines paslaugas, kurios padėtų ne tik smurtaujančiam neįgaliam asmeniui nusiraminti, atgauti kontrolę grėsmę keliančiam vyksmui, gerinti santykius su šeimos nariais ir kitais žmonėmis bet ir padėti neįgaliojo artimiesiems spręsti jų ar kitų žmonių atžvilgiu kylančias smurto problemas.

Veiklos centras, vykdydamas įvairias veiklas, 2019 m. bendradarbiavo su tokiais Lietuvos ir užsienio partneriais ir dalyvavo renginiuose: Jonavos vaikų globos namais, Jonavos vaikų lopšeliu-darželiu „Saulutė“, „Eismo saugumas bendruomenėse“ rengiamose akcijose, Sutrikusio intelekto žmonių globos bendrija „Jonavos Viltis“, Jonavos jaunimo mokykla renginyje „Sportas mus vienija“, Jonavos Kultūros centru renginyje užgavėnių persirengėlių-veidmainių eitynės, Ukmergės krašto neįgaliųjų sąjunga respublikinėje neįgaliųjų dailiųjų amatų parodoje – „Rudens saulutė“, Jonavos vaikų lopšeliu-darželiu „Dobilas“ organizuojant Psichikos sveikatos bei Tolerancijos dienų minėjimus, Panevėžio jaunuolių dienos centru šokių festivalyje „5J“, Jonavos pradinė mokykla sporto renginyje „Mažasis olimpinis kaimelis“, Jonavos kūno kultūros ir sporto centru, „Sporto Legionu“, Sporto klubu „Aerogym“, Sporto klubu „Akvaera“ renginyje „Vieningi mes stiprūs“ minint Tarptautinę neįgaliųjų dieną, „Sporto Legionu“ įgyvendinant projektą „Judėjimas – tai gyvenimas“, Jonavos rajono policijos komisariatu organizuojant diskusiją apie delinkventinį elgesį, Jonavos „Turgaus kepyklėlė“ organizuojant kavos popietes, Jonavos rajono savivaldybės Viešąja biblioteka dalyvaujant renginyje „Pavasario žiedai“ bei organizuojant „Kaniterapijos“ užsiėmimus, Jonavos rajono savivaldybės teatru įgyvendinant projektą „Lygybės medis“, Jonavos r. socialinių pedagogų metodiniu būreliu akcijoje „Laimingų vaikų pieva“, Jonavos Neries pagrindinės mokyklos specialiojo ugdymo skyriumi renginyje „Mano prasmingos dienos“, Maisto studija „Taste Studio LT“ edukaciniame-kulinariniame renginyje, Survilų sodyba dalyvaujant „Basakojų take“, Jonavos visuomenės sveikatos biuru organizuojant paskaitas apie higieną bei lytinę švietimą, Jonavos Justino Vareikio progimnazija akcijoje „Kalėdiniai sveikinimai“, Islandijos centru „Haefingarstodin Baejarhrauni“, Vengrijos „Strazsa Tanya Kozhasznu szocialis szovetkezet“ centru įgyvendinant Erasmus + programos projektą „Communication is the path to integration“, Suomijos organizacija „Savon Vammaisasuntosäätiö“ ir Latvijos centru „Izglitibas inovaciju parneses centrs“ įgyvendinant projektą „Save the world green“, Ispanijos organizacija „Tempus“ įgyvendinant projektą „Body diversity“, Lenkijos asociacija „Podlaskie of therapists“ įgyvendinant projektą „Discover and show yourself“.

2019 m. užmegzti nauji bendradarbiavimo ryšiai su partneriais – Kauno „Kaniterapinės pagalbos centru, Latvijos centru „Izglitibas inovaciju parneses centrs“, Ispanijos organizacija „Tempus“.

Papildomos lėšos ir žmoniškieji ištekliai 2019 m. buvo pritraukiami bendradarbiaujant su Užimtumo tarnyba prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos pagal subsidijų programą, kuria remiantis buvo įdarbintas 1 asmuo. Įstaigoje praktiką atliko 9 asmenys. Įstaigoje savanoriavo 3 asmenys. Tai padėjo patenkinti žmogiškųjų išteklių stokos poreikį.

Siekiant viešinti Jonavos rajono neįgaliųjų veiklos centro veiklą, bendradarbiaujant su žiniasklaidos atstovais, buvo paruošti ir publikuoti straipsniai: Veiklos centro internetiniame puslapyje www.jnvc.lt, socialiniame tinklapyje „Facebook“, Jonavos „Alio Jonava“ laikraštyje 2019 m. birželio 5 d. straipsnis „Sportas mus vienija“ bei internetiniame puslapyje <http://www.aliojonava.lt/story/2808/sporto-zaidynes-sportas-mus-vienija>, Jonavos „Alio Jonava“ laikraštyje 2019 m. birželio 15 d. straipsnis „Komunikacija – sėkmingas kelias į integraciją“, Jonavos „Alio Jonava“ laikraštyje 2019 m. rugsėjo 7 d. straipsnis „Jonavoje pradeda teikti mokama asmeninio asistento paslauga neįgaliesiems“ bei „Alio Jonava“ internetiniame puslapyje [http://www.aliojonava.lt/story/2987/jonavoje-pradedama-teikti-nemokama-asmeninio-asistento paslauga-neigaliesiems](http://www.aliojonava.lt/story/2987/jonavoje-pradedama-teikti-nemokama-asmeninio-asistento-paslauga-neigaliesiems), Jonavos „Alio Jonava“ laikraštyje 2019 m. gruodžio 7 d. straipsnis „Negalia nėra stabdis“ bei internetiniame puslapyje <http://www.aliojonava.lt/story/3181/negalia-nera-stabdis>, Jonavos „Alio Jonava“ laikraštyje 2019 m. gruodžio 18 d. straipsnis „Saviugdos įspūdžiai iš Ispanijos“, „Epale“ internetiniame puslapyje <https://ec.europa.eu/epale/en/blog/communication-path-integration>, Hæfingarstöðin í Bæjarhrauni socialiniame tinklapyje „Facebook“ <https://www.facebook.com/HaefingarstodinHfj>, „Youtube“ socialiniame tinklapyje <https://youtu.be/uMithyqEIho>, „Epale“ internetiniame puslapyje <https://epale.ec.europa.eu/en/blog/communication-path-integration-icelandic-experience>, „Jūsų Panevėžys“ internetiniame puslapyje https://jp.lt/panevezyje-sokio-galia-subure-visus-i-viena-festivaliosukuri/?fbclid=IwAR0xPQ5Tin8i5Av8FUMa6qmXxwnS1i6Pt59_gFcWPdPkQBGWKu3XQKS330, „Jonavos žinios“ internetiniame puslapyje <https://www.jonavoszinios.lt/naujiena/minint-tarptautine-neigaliuju-diena-organizuota-sporto-svente-vieningi-mes-stiprus/>, „Alio Jonava“ internetiniame puslapyje <http://www.aliojonava.lt/story/3068/bendrauti-galima-ir-simboliais>.

Veikla viešinta Veiklos centro socialiniame tinklapyje „Facebook“, kuriame įkeliama naujausia informacija apie įstaigos vykdomą veiklą.

Veiklos centro internetiniame puslapyje www.jnvc.lt nuolatos teikiama visuomenei išsami informacija apie įstaigos teikiamas paslaugas, padaryta prieiga neįgaliesiems, informacija pateikiama ir anglų kalba. Siekiant didesnio socialinių paslaugų viešinimo, sukurtas ir pagamintas įstaigos reklaminis standas. Visose organizuojamose konferencijose, renginiuose viešinama Veiklos centro veikla.

Įgyvendintos įstaigos aplinkos gerinimo priemonės:

- Atliktas būtinas remontas – išdažytos sienos ir pakeistas grindų linoleumas 5 „Gyvenimo namų“ kambariuose, virtuvėje. Įrengtas multisensorinis kambarys.
- Įsigyta turto iš surinktų spec. lėšų:
 - 2 kompiuteriai;
 - kėdės ir stalai;
 - 1 funkcinė lova;
 - 1 drabužių džiovyklė;

- atnaujintas darbuotojų kabineto inventorių.

Pažymėtina, kad Veiklos centre 2019 m. buvo kokybiškai parengtas ir įgyvendintas veiklos planas, pasiekti plane numatyti veiklos vertinimo kriterijai.

10. STIPRIOSIOS IR SILPNOSIOS PUSĖS, GALIMYBĖS IR GRĖSMĖS

8 lentelė. Stiprybės, silpnybės, galimybės, grėsmės

STIPRYBĖS	SILPNYBĖS
<ul style="list-style-type: none"> - Sukurta materialinė bazė leidžia teikti kokybiškas dienos ir ilgalaikės (trumpalaikės) socialinės globos paslaugas. - Aktyvus dalyvavimas įvairiose veiklose. - Remiantis individualiais planais socialiniai darbuotojai tikslingai ugdo ir lavina neįgalių asmenų kompetencijas. - Nuolatinis personalo kvalifikacijos kėlimas. - Vyrauja didžiosios dalies darbuotojų rūpestingumas, atsakingumas, darbštumas ir nuoširdumas. - Nuolatinis bendradarbiavimas su neįgaliųjų artimaisiais. - Kiekvienas darbuotojas turi reikiamą kvalifikaciją. - Sukurta bazė praktikai atlikti. - Reagavimas į neįgaliųjų ir jų artimųjų poreikius. - Dalyvavimas pagal galimybes projektinėje veikloje. - Neįgaliųjų integracijos skatinimas. - Neįgaliųjų bendruomenės tradicijų puoselėjimas ir kūrimas. - Informacijos pasiekiamumas ir pastovus informacijos atnaujinimas internetinėje svetainėje ir „Facebook“ puslapyje. - Atliktas įstaigos įsivertinimas pagal socialinės globos atitikties normų aprašą. - Kiekvienas asmuo turi teisę teikti pasiūlymus įstaigos teikiamų paslaugų gerinimo procesui. - Rėmėjai ir surinktos lėšos pagal labdaros ir paramos įstatymą, teikia galimybę organizuoti vasaros poilsį jaunuoliams. - Sukaupta darbo patirtis darbui su neįgaliaisiais. - Bendravimas su kitomis globos, socialines paslaugas teikiančiomis Lietuvos ir užsienio organizacijomis ir kt. 	<ul style="list-style-type: none"> - Pasenęs inventorių, patalpoms reikalingas remontas. - Darbuotojai neturi pakankamai žinių edukacinių technologijų naudojimo srityje. - Neekonomiškas ir neefektyvus transporto paslaugų teikimas. - Menkos darbuotojų anglų kalbos žinios riboja įstaigos veiklos vystymą. - Menka galimybė dalyvauti projektuose. - Ne visuomet tinkamas darbų paskirstymas tarp lankytojų. - Formalus kai kurių darbuotojų požiūris į darbą. - Per mažai laiko skiriama asmenų su sunkia negalia ugdymui. - Nepakankamas kiekis metodinių priemonių neįgaliųjų ugdymui. - Reikalingas patalpų praplėtimas.
GALIMYBĖS	GRĖSMĖS
<ul style="list-style-type: none"> - Galimybė plėtoti ir tobulinti ryšius su socialiniais partneriais, bei socialine-kultūrine aplinka. - Kiekvienam darbuotojui sudaromos sąlygos kelti kvalifikaciją. 	<ul style="list-style-type: none"> - Dėl mažo darbuotojų atlyginimo ne visi darbuotojai yra motyvuoti šiam darbui. - Veiklos centro naudojama transporto

<ul style="list-style-type: none"> - Organizuoti konferencijas ir dalintis įgyta patirtimi su kitais. - Šviesti visuomenę neįgaliųjų įtraukties ir integracijos klausimais. - Siekiant sutelkti komandą, organizuoti darbuotojų bendrus susitikimus. - Pritraukti daugiau savanorių. - Rengti projektus ir dalyvauti įvairiose programose ieškant papildomų lėšų neįgaliųjų paslaugų gerinimui. - Patiems kurti metodines priemones neįgaliųjų ugdymui. - Dalyvauti respublikiniuose ir tarptautiniuose mokymuose. 	<p>priemonė yra sena, dažnai genda.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Darbuotojų sveikatos problemos dėl neįgaliųjų asmenų kilnojimo. - Dėl neįgaliųjų turinčių protinę ir psichinę negalią neprognozuojamo elgesio kyla pavojus darbuotojų sveikatai. - Neigiamas kai kurių visuomenės narių požiūris į asmenis su proto negalia ir jų šeimas. - Dėl lėšų stygiaus sunkėja galimybės organizuoti vasaros poilsį.
---	--

IŠVADOS:

1. Veiklos centras kokybiškai parengė ir įgyvendino įstaigos patvirtintą 2019 metų veiklos programą, pasiekė patvirtintus įstaigos vertinimo kriterijus.

2. Veiklos centras atlikto įstaigos įsivertinimą. Pagal numatytas atlikti priemones 2019 metais – visos priemonės įgyvendintos.
